

Handläggare
Per Eklöf
08-508 27 896

Till
Trafiknämnden
2021-04-22

Rörliga och fasta trafik hinder i Kungsträdgården. Genomförandebeslut

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner förslag till genomförande av projekt Rörliga och fasta trafik hinder i Kungsträdgården till en investeringsutgift om 14 mnkr.
2. Trafiknämnden ger kontoret i uppdrag att genomföra upphandlingar samt teckna avtal inom ramen för föreliggande genomförandebeslut.

Gunilla Glantz
Förvaltningschef

Anne Kemmler
Avdelningschef

Johan Johansson Vanhatalo
Enhetschef

Sammanfattning

Kontoret föreslår att trafiknämnden beslutar om genomförande av Rörliga och fasta trafik hinder i Kungsträdgården till en investeringsutgift om 14 mnkr.

Trafikkontoret arbetar ständigt med att förbättra tryggheten och säkerheten för oskyddade trafikanter på offentliga platser i staden där det vistas mycket folk. Kungsträdgården i Stockholm city är ett exempel på en viktig målpunkt för stadens invånare och besökare. Parken är en livlig plats där det ofta anordnas olika typer av evenemang som stundtals drar stora folkmassor och är därför högt prioriterad för säkerhetsåtgärder.

Trafikkontoret
Infrastruktur

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 896
Växel 08-508 27 200
Fax 08-508 278 75
per.eklof@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

I syfte att förhindra förekomsten av olovlig körning genom parken föreslås det att tillträdeshinder i form av pollare installeras vid parkens entréer. Pollarna kommer vara öppningsbara, på så sätt kan leveranser och liknande till evenemang och närliggande verksamheter tillgodoses.

Installationer och driftsättning planeras till hösten 2021.

Bakgrund

Trafikkontoret, polisområde City och stadsledningskontoret bedömer att Kungsträdgården är en av de platser som är i störst behov av riskminimerande och trygghetsskapande åtgärder.

Behovet baseras på den stora mängd människor som dagligen besöker platsen, dess centrala läge och stora symbolvärde för staden. I trafikkontorets kontakter med andra förvaltningar, polis, fastighetsägare m.fl. framkommer ofta önskemål om fasta och rörliga trafikhinder och påkörningsskydd. Dessa ses som medel för att hindra otillåten trafik, minska risker för trafikolyckor och öka tryggheten i det offentliga rummet.

Den otillåtna trafiken ses också som en källa till problem i form av bristande trafiksäkerhet, otrygghet och ökat underhållsbehov. Enligt den lokala trafikföreskriften råder redan idag förbud mot motorfordon.

Trafikkontoret har under 2020 ansökt om och beviljats centrala trygghetsmedel samt undersökt förutsättningarna för att installera fasta och rörliga fordonshinder. Utredningen undersökte förutsättningar för ledningssamordning och djupschakt och sammanfattas i PM Säkerhetspollare Kungsträdgården – Structor. Se bilaga 1.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts tillsammans med stadsledningskontorets säkerhetsavdelning och kulturförvaltningen.

Mål och syfte

Utgångspunkten är att Stockholm ska vara en säker och trygg stad för invånare och besökare. Kungsträdgården är en av de mest välbesökta evenemangsplatserna i Stockholm. Även när det inte är evenemang besöks parken dagligen av flera tusen människor som vistas och umgås i parken.

Parken är identifierad som en av de mest prioriterade platserna i en riskbedömning som utförts av polisen och Stockholms stad med avseende på terror.

Med anledning av ovanstående är målet att skapa en säker men flexibel lösning med fasta och rörliga fordons hinder för att förhindra att eventuella antagonister väljer Kungsträdgården som mål.

Kontoret följer de riktlinjer som är upprättade av SKR – *Skydd mot fordonsattacker*. De riktlinjerna stöds av flera internationella standarder, en brittisk BSI PAS 69:2013 och en internationell ISO IWA 14-2.

Där finns ingående beskrivningar av hur man projekterar en genomtänkt lösning med tillträde för godkända fordon och tabeller för val av teknisk lösning. Val av pollare ska som ett minimum klara att stå emot ett fordon på 2 500 kg som framförs i en hastighet av 48 km/h.

Den tekniska lösningen som planeras för projektet uppfyller med god marginal det kravet.

Befintlig situation

Kungsträdgården är en central plats i Stockholm city och ett mycket stort antal människor rör sig över platsen dagligen. Ett stort antal evenemang genomförs varje år och under årets alla dagar är det ett välbesökt turistmål.

Målgruppen för insatserna är mycket bred och kan benämnas ”verksamma på och omkring torget”. De utgörs av kulturförvaltningen, polis, räddningstjänst, fastighetsägare, affärsinnehavare, näringsidkare och besökare.

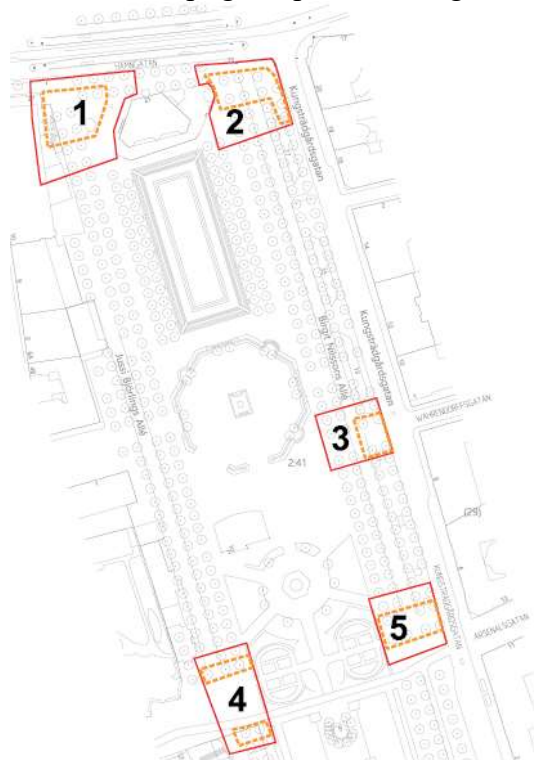
Under november 2020 gjorde kontoret en konsekvensbeskrivning för installation av rörliga pollare vid parkens entréer. Befintliga verksamheter i Kungsträdgården som berörs har inventerats och intervjuats avseende deras önskemål och behov. Se bilaga 2.

Åtgärdsförslag

Bilden visar ett exempel på hur det kan se ut med rörliga pollare för infart till de västra alléerna

Med utgångspunkt i konsekvensbeskrivningen finns fem infarter där det är lämpligt att placera rörliga trafikhindrar.

Alla infarterna förses med rörliga trafik hinder som kompletteras med fasta hinder. Genom de rörliga trafik hindren ges utryckningsfordon möjlighet att passera då hindren kan manövreras via kommunikationssystemet RAKEL. Övriga fordon söker dispens för passage hos kulturförvaltningen vars personal ges möjlighet att manövrera de rörliga trafik hindren på plats.

Det är svårt och omfattande att bygga traditionella höj- och sänkbara pollare, eftersom det kräver att kontoret schaktar brett och djupt där det ligger befintliga rör och ledningar. I stället ser kontoret att det går att använda sig av en variant av pollare som rör sig i sidled. Det kräver ett minimalt djup då systemet bygger på en stålplatta som pollarna är monterade på. Denna pollartyp installerades i Skärholmens centrum under januari - mars 2021 och erfarenheten av det projektet är att det blir relativt korta perioder med avspärningar när man gjuter en grund betongplatta och monterar plattformarna med pollare. Att bygga på en plats i taget minimerade också störningar.

Pollarsystem Matador. Exempelbild från Storbritannien med en kombination av rörliga (två st. i mitten) och fasta pollare.

Konsekvenser

Trygghet och säkerhet

Åtgärderna syftar till att öka tryggheten och vistelsevärdena på platsen. Åtgärderna skapar också förutsättningar för bättre efterlevnad av att dagens förbud mot fordonstrafik. Den minskade trafiken minskar även slitaget på markbeläggningen, samt gör att platsen upplevs som säker och trivsamt. Kulturförvaltningen får också kontroll över vilka fordon som

tillåts köra in i parken. Åtgärden bedöms även öka personsäkerheten genom att möjligheten till fordonsattacker minskar.

Framkomlighet

Kontoret följer SKRs riktlinjer – *Skydd mot fordonsattacker*. Det är en projekteringsförutsättning att se till att hög säkerhet uppnås samtidigt som barnvagnar, rullstolar, lastcyklar mm kan passera fritt.

Det kan under byggperioden råda vissa störningar på platsen, men dessa är av tillfällig art. Åtgärderna bedöms i allmänhet ha väldigt liten påverkan på övrig trafik.

Tillgänglighet

Åtgärderna som utförs analyseras också med avseende på tillgänglighet. I stadens budget för 2021 framgår att tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning ständigt ska förbättras genom ett systematiskt och målinriktat arbete och att målet är att skapa offentliga platser som är tillgängliga för alla, oberoende av funktionsförmåga. Det är väsentligt att utförda åtgärder inte stänger ute någon utan snarare förbättrar förutsättningarna för alla, oavsett behov. Stadens handbok ”*Stockholm - en stad för alla. Handbok för utformning av en tillgänglig och användbar miljö*” kommer vara vägledande.

I projekteringen kommer placeringen av pollarna också noga analyseras med tanke på att det kan röra sig om mycket stora folkmängder på platsen vid evenemang.

Godshantering och logistik

Kulturförvaltningen har personal på plats som leder och övervakar leveranser och transporter i Kungsträdgården. I och med att de kommer sköta öppning och stängning av de rörliga pollarna kommer de få goda möjligheter att ha kontroll över vilka som ges tillträde och även se till att det dagliga flödet av leveranser till butiker och näringsidkare kan ske smidigt.

Gestaltning

Kungsträdgården har svartmålade smides- och metall detaljer, därför kommer även pollarna vara svarta. Angränsande metallringar runt träden kommer att målas upp så att helhetsintrycket blir enhetligt.

Mot Hamngatan, vid plats nr 1 (se bild på sid 4), kommer projektet utöka raden av svarta cykelställ. Cykelställen utförs med förstärkta betongfundament och kommer att fungera som pollare. Trappstegen mot Sverigehuset kommer förlängas något ut mot Hamngatan för att bygga bort en upphöjning mot trottoaren.

Pollarna kommer på ett naturligt sätt inordnas i allésystemets trädlinjer, fungera som ett skydd för parken och därmed integreras i kontorets kommande gestaltningsprogram för platsen. Kontorets arbetsgrupp för Evenemangsplats Kungsträdgården är också delaktiga i projektet.

Trygghet och jämställdhet

Åtgärderna syftar till att åstadkomma en ökad trygghetskänsla och att människor i högre grad ska vilja vistas längre på platsen och på så sätt öka den sociala närvaron och tryggheten. Detta gynnar alla, men främst de grupper som idag kan uppleva platser som otrygga, såsom barnfamiljer, kvinnor och äldre.

Tidplan

Aktivitet	2021	2022	2023	2024	2025
Genomförandebeslut	X				
Projektering	X				
Upphandling	X				
Entreprenad	X				

Kommentarer

Upphandling sommaren 2021

Byggstart hösten 2021

Driftsättning vintern 2021

Slutredovisning trafiknämnden våren 2022

Ekonomi

	Tidigare nedlagt	Beräknade kommande utgifter	Totalt
	(mnkr)	(mnkr)	(mnkr)
Utgifter			
Utredning och projektering		0,5	0,5
Byggansvarigkostnader inkl. byggledning och risk		0,5	0,5
Entreprenad		13	13
Index			
Summa utgifter		14	14
Inkomster			
Summa inkomster			
Netto		14	14

Kommentarer

Projektet har beviljats centrala trygghetsmedel om 13 mnkr för 2021.

Den stora utgiften i entreprenaden är material, d.v.s. fasta och rörliga pollare med tillhörande styrsystem. Kontoret har möjlighet att köpa in dem via SKRs ramavtal för fordonshinder. Montage och installationer görs av kontorets ramavtalsleverantörer för elinstallationer och styrsystem.

Driftkostnader

Teknisk drift av anläggningen uppskattas i dagsläget till 0,7 mnkr/år.

Risk/Osäkerhet

Systemet med pollare som rör sig i sidled är unika i sitt slag och tillhandahålls endast av en tillverkare från England. Erfarenheten från projektet i Skärholmen gör att kontoret behöver räkna med något förlängda leveranstider pga. Covid-19.

Kommunikation

Befintliga verksamheter i Kungsträdgården som berörs har inventerats och intervjuats avseende deras önskemål och behov. De ingår i projektets intressentanalys och en särskild dialog kommer föras med dem kring dispenser för passage.

Eftersom trygghet är en prioriterad fråga för Stockholms stad, samt att platsen ligger centralt och därför är av stort allmänt intresse, kommer särskild vikt att läggas vid proaktiv kommunikation och tillgänglig information.

Projektets budskap kommer förankras internt för att staden ska kunna bemöta frågor från allmänhet och media.

Slut

Bilagor

1. Rörliga och fasta trafik hinder i Kungsträdgården.
Genomförandebeslut. Bilaga 1
2. Rörliga och fasta trafik hinder i Kungsträdgården.
Genomförandebeslut. Bilaga 2